

Judiska Församlingen
i Stockholm

Ändringar och tillägg till kosherprodukter 2021-03-01 2023-05-11 A Rabbin Mattias Amster

Kosher fisk

Enligt Toran behöver fisk uppfylla två kriterier för att vara kosher, de behöver ha fjäll och fenor. Från våra halachiska verk vet vi att räcker att se att fisken har fjäll, eftersom fisken då också alltid har fenor.

Därför lär vi oss en regel, för att köpa en fisk måste vi styrka att fisken är kosher, det gör vi genom att se att den har fjäll när man köper den.

Då kan vi fråga oss, hur kommer det sig att på våra kosherlistor så har det stått att det går att köpa fryst fisk, så länge det står på paketet att fisken är en kosher fisk?

Svaret är mycket enkelt, här i Sverige har fiskhandlarna varit så rigida och försiktiga i sin hantering av fisk att det har gått att förlita sig på den information som de tillhandahåller.

Tyvärr har mycket ändrats under de senaste 10–15 åren. Mycket av den frysta fisk som finns i Sverige nuförtiden är inte förpackad i Sverige (eller i några av våra nordiska grannländer där vi också kunnat förlita oss på att det faktiskt är rätt fisk vi köper). Idag är mycket av den fisk som finns i våra butiker förpackad i andra länder, ofta i exempelvis Kina. Tyvärr finns det många fall där det helt enkelt är en annan fisk än den som det står det är som man köper.

Ett annat exempel är panerad fisk som idag inte längre tillverkas i Sverige och därför kan vi inte längre kontrollera om produkterna är kosher eller inte, vilket tyvärr leder till att all panerad fisk måste tas bort från vår kosherlista.

Detta gör att det framöver enbart går att köpa fryst fisk som är kosher om det står mycket tydligt att fisken är fryst och förpackad i Sverige, Norge eller i Danmark.

Det bästa, enligt halacha, är att köpa din fisk från en fiskhandlare, där du kan se att fisken har fjäll eller att det är tydligt att det suttit fjäll på skinnet från fisken.

Ber du fiskhandlaren filea fisken är det viktigt att du ber dem göra rent skärbrädan och kniven mycket noggrant innan de skär eftersom de kan ha hanterat skaldjur och fiskar som inte är kosher med samma kniv och skärbräda.

Det finns ett vedertaget undantag och det är laxen, detta eftersom laxen har en unik färg (lax-rosa), och därför vet vi att det är en kosher fisk vi köper. Detta gäller all lax, fryst eller färsk, som inte är förädlad.

Fryst fisk:

ICA

ICA har ett antal frysta fiskprodukter med kosher fisk som är producerade i Norge.

Se på förpackningen

Produkter eller platser som inte längre är kosher.

Gray's alla produkter inte kosher
Hermans inte kosher
Zeta Feta inte kosher
Svinto inte kosher
Findus ketchup inte kosher
Findus majonnäs inte kosher
Panerad fisk inte kosher.

Nya produkter

Tofu/Tempeh

Yipin

Tofu Fast/ExtraFast Naturell	P	Tofu Silkesmjuk	P	Tofu Friterad	P
Tofu Alspånsrökt	P	Tempeh Original	P		

Majonnäs

Heinz	P,	Thomy	P
-------	----	-------	---

Ändrade produkter

Cafe Bajit

Chalot P

kakor/mat är antingen mjölkiga eller gjorda i mjölkiga kärl och kan inte ätas samtidigt som en köttig måltid, men direkt efteråt.

Grönsaker:

Frysta, alla fabrikat med enbart frysta grönsaker utan tillsatser P.

Inlagda grönsaker alla fabrikat, enbart grönsaker i saltvatten eller i vatten P

Inlagda tomater, krossade, finkrossade, passerade och hela endast om de är tillverkade i Italien och innehåller enbart tomater, salt och citronsyra E330 P

Vivels

Endast vanilj och äppelmunkar som säljs hos Vivels konditorier och är tillverkade hos Vivels Bromma är Kosher (M). Inga bakelser eller kaffebröd är kosher.

Förtydligande beträffande tårter:

Endast nedanstående sorter är Kosher och alla är mjölkiga. Princess grön marcipan utan röd ros, Gräddtårta.

Kvalitetsbagaren, Solna

Smörgåsbröd (Parve)

Bagel Sesam	Bagel Valmo	Tekaka
Stora Runda fullkorn	Ciabatta ljus	Ciabatta mörk
Råsunda Sirius Baguette.	Minibaguette ljus	Minibaguette mörk
Baguette ljus	Pumpa bröd	

Stenugnsbakat Matbröd (Parve)

Levain bröd ljus	Levain Grand ljus	Levain Grand mörk
Levain Baguette ljus (mini, vanlig, stor)		Frukostbröd 70 gram
Sesamfranska	Vallmofranska	Källarfranska
Ciabattabulle	Ciabattabulle	Rågare
Levain fralla mörk	Levain fralla ljus	Ljust Matbröd (Parve)
Bergis fläta	Durumpumpa limpa	Brytbröd 30 bitar
Mörkt Matbröd	Russin	Fullkornslimpa
Vörtlimpa	Pumpalimpa	Brytbröd mörkt

Kaffebröd (Mjölkiigt)

Kanelknut	Kardemummaknut	Smörbulle (Karlsbadsbulle)
Lussekatt	Chokladbulle	

Längder (Mjölkiigt)

Kanelängd	Kardemummalängd	Hallonlängd
Blåbärslängd		

Muffins (Mjölkiigt)

Hallonmuffins	Äppelmuffins	Chokladmuffins
Blåbärsmuffins		

Glass - för glass gäller denna lista enbart vad gäller GB och Sia.

GB

- Kingis Raspberry Licorice – M nytt 2023
- Magnum Vegan Raspeberry Swirl – P nytt 2023
(kan innehålla spår av mjölk, kan inte ätas samtidigt som en köttig måltid, men direkt efteråt)
- Magnum Vegan Almond – P
(kan innehålla spår av mjölk, kan inte ätas samtidigt som en köttig måltid, men direkt efteråt)
- Magnum White Chocolate & Strawberry – M
- Magnum Mandel – M

- Magnum Double Gold Caramel Billionaire – M
- Magnum Double Starchaser – M nytt 2023
- Magnum Double Sunlover – M nytt 2023
- Magnum Classic – M
- Frozen Snowflake Cone – M
- Disney Frozen 2 Olaf 6-pack - M
- Tiptop Salty Caramel (även Mini) – M
- TipTop (även Mini) – M
- Twister Peek-a-Blue – M
- Twister – M
- Twister Mini – M
- Twister Pineapple Plant Based – P
(kan innehålla spår av mjölk, kan inte ätas samtidigt som en köttig måltid, men direkt efteråt)
- Salty Licorice (även Mini) – M
- Marabou Apelsinkrokant – M
- Daim (även Mini) – M
- Daim Mint (även Mini) - M
- Cornetto Soft Cookie & Chocolate – M
- Sandwich – M
- Sandwich Duo Milk Chocolate & Pear – M
- Nogger – M
- 88:an – M

SIA

- Storstrut – M
- Juni laktosfri – M
- Lemoncurd – M
- Pistacia – M
- Mandel – M
- Lakrits – M
- Apelsin – P
(kan innehålla spår av mjölk, kan inte ätas samtidigt som en köttig måltid, men direkt efteråt)
- Nougat – M
- Nötkola utan tillsatt socker – M nytt 2023
- Superhjärte Päron – M nytt 2023
- ChokladKaka- M nytt 2023
- Ice Dream SaltKaramell Vegan – P nytt 2023
(kan innehålla spår av mjölk, kan inte ätas samtidigt som en köttig måltid, men direkt efteråt)
- Colapop- P
- Sötis – P
- Glassbåt – M
- Sandwich – M

- Vaniljpinne – M
- Valle – M
- Emil – M

Vanliga koshersymboler: https://www.crcweb.org/agency_list.php